CZWARTEK dnia 15. Kwietnia 1819. (Nro 160.)

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Prenumerata w Warszawie kosztuje na Kwartał Zł: 10. po Województwach z Pocztą na Kwartał Zł: 13

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— z *Warszawy*. —

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA I.

Cesarza Wszech Rossji Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc przynieść ulgę mięszkańcom Królestwa w odrabianiu dni szarwarkowych w następującej wiośnie, a bacząc jednak na potrzebę nieodbitą dalszego prowadzenia gościńców bitych i wyrobienia materjałów w wielu miejscach w tym celu przysposobionych, nim projekt do urządzenia stałych szarwarków będzie mógł być N. Panu podanym, na przełożenie Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji, tymczasowie postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Dni szarwarkowych do dróg, według przepisów trwających, z dymów przez rok odsłużonych ma być tylko ośm.

Art: 2. Szarwarku zatém wiosennego, zaczynając od dnia 1. Maja, a kończąc dnia 15. Lipca r. b. z dymu ciągłego odrobiono być ma dni ciągłych dwa, pieszych dwa, z dymu pieszego dni pieszych cztery.

Art: 3. Z gmin w odległości trzech mil od gościńców bitych, szarwark przeznacza się do nich całkowicie.

Art: 4. Z gmin dalej niż trzy mile od gościńców bitych położonych przeznacza się do nich jeden dzień ciągły i jeden pieszy z ciągłego, a dwa dni piesze z pieszego dymu, z wolnością jednak opłaty po dwa złote za dzień ciągły, po złoty jeden za dzień pieszy. Reszta dni szarwarkowych w tych gminach zostaje na potrzeby dróg miejscowych i okolicznych.

Art: 5. Ktoby w czasie przepisanym szarwarku przypadającego nie odrobił, ten dnie zaległe sposobem exekucji podwójnie opłaci, to jest, za dzień ciągły złotych cztery, za pieszy zł: dwa.

Art. 6. Nakoniec, wydane dotąd przez nas i przez Kommissją Rządową Spraw Wewnętrznych i Policji przepisy względem wykonywania szarwarku, o ile te niniejszém urządzeniem nie są zmienione, zachowane mieć chcemy.

Uskutecznienie niniejszego Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 3. Kwietnia roku 1819.

(podpisano) ZAJĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji.

(podpisano) T. Mostowski

Radz: Sekr: Stanu Jen: Brygady

(podp:) Kossecki.

Zgodno z oryginałem:

Radz: Sekr: Stanu Jen: Brygady

(podp:) Kossecki.

Wypis z Protokółu posiedzenia Rady Administracyjnej dnia 3. Kwietnia 1819. roku.

Poczém przedstawił Xięciu Namiestnikowi Królewskiemu, iż gdy czas dalszego prowadzenia robót drogowych zbliża się, stałe zaś urządzenie szarwarków, mimo projektów do zmian przedstawionych, dotąd nastąpić niemogło, potrzebą jest ażeby Xiążę Namiestnik wolą swoję oświadczyć raczył, czyli chce, ażeby przez czas następującej wiosny wykonane były urządzenia wydane w skutku trwających postanowień, lub czyliby niedozwolił, ażeby w uskutecznieniu woli Najjaśniejszego Pana odezwami Ministra Sekretarza Stanu ku przyniesieniu mięszkańcom ulgi wskazanej tymczasowo aż do zatwierdzenia przez N. Pana urządzenia stałego o szarwarkach, zmniejszyć ilość dni szarwarkowych na tę wiosnę przypadających, tak jednak, aby roboty drogowe dalej prowadzone, choć w prawdzie z mniejszym pośpiechem, być mogły, częścią szarwarkiem połowicznym częścią pieniędzmi złożonemi za nieodrobione szarwarki w naturze.

Xiążę Namiestnik oświadczył: iż lubo urządzenie dróg twardych jest nieodbitem a w wielu miejscach przysposobione materjały wymagają licznych rąk do ich wczesnego użycia, jednakże bacząc na przełożone przez Kommissją Rządową Spraw Wewnętrzych i Policji powody zezwala, aby w roku bieżącym, dla ulgi mieszkańców, dwa dni z szarwarku zwyczajnego odpuszczone zostały, a tym sposobem w ciągu roku dni zewszystkiem ośm, to jest, cztery na wiosnę a cztery w jesieni według trwających przepisów odbyte były, i w tym celu swe postanowienie wydaje.

Zgodno z Protokułem:

Radca Sekretarz Stanu Jenerał Bgdy

(pod:) Kossecki.

(z Dziennika Praw)

Wypis z Protokółu Sekretarjatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożej Łaski.

My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossji Król Polski.

Chcąc usunąć przeszkody, które mogłyby wstrzymywać bieg spraw konkursowych i likwidacyjnych z epoki Rządów Austrjackiego i Pruskiego zaległych, po wysłuchaniu zdań ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy co następuje:

Artykuł 1. Przepis artykułu VI postanowienia Naszego de dato 29. Września (11 Października) 1816. roku oznaczający w pierwszej Instancji jedno tylko forum ziemstwa Warszawskiego dla spraw publicznej własności, niebędzie mógł być stósownym do wyżej wymienionych spraw konkursowych i likwidacyjnych, choćby w tych sprawach toczyły się razem spory własności publicznej tyczące się.

Art: 2. Podobnież w takowych sprawach konkursowych i likwidacyjnych nie będą mogły być stósowanemi przepisy artykułu IV. uchwały Namiestnika Naszego de dato 26. Maja 1817. r. i Prokuratorja Jeneralna w tych sprawach nie będzie mocną żądać jak tylko jednej sześcio-miesięcznej dylacji, skoro takową dla wyśledzenia dowodów i przygotowania obrony uzna potrzebną.

Art: 3. Wykonanie niniejszego postanowienia, i umieszczenie w Dzienniku Praw, Kommissji Rządowej Sprawiedliwości polecamy.

Dan w Petersburgu dnia 4 (16) Marca 1819 roku.

(podpisano) ALEXANDRE.

Minister prezydujący w Kommissji Rządowej Sprawiedliw:

(podpisano) W. Sobolewski.

przez Cesarza i Króla:

(L.S.) Minister Sekretarz Stanu Ignacy Sobolewski.

Zgodno z Oryginalem:

Minister Sekretarz Stanu

(podpisano) Ign: Sobolewski.

Radca Sekretarz Stanu, Jen: Bgdy

(podpisano) Kossecki.

O Wolności Ludów i prawach Monarchów do rządów powołanych.

(z Bruxelskiego Dziennika: Le vrai libéral:)

(Dokończenie.)

W końcu, rozbiera Autor uwagi rozmaitych pisarzy o rewolucjach, i okazuje: iż rewolucje nie są nigdy dziełem Ludów, ale owszem dziełem samychże rządów. „Narody, — mówi Autor — nie podniosłyby oręża przeciw Rządom, gdyby Rządy nie postępowały przeciw duchowi czasu, i interesowi Obywateli. Wy, co sądzicie iż oświecenie i filozofja są przyczyną wielkich rewolucji, nauczcie się: że nie filozofowie, ale przyrodzenie samo przez ich usta wskazuje ludom, iż prawo tylko powinno nad niemi królować, i że mądrość prawdziwa, nie zaś samowolność i duma, kierować ich sprawami powinna.

„Ta prawda, iż Zwierzchność sama jest przyczyną rewolucji, (którą Autor w kilku częściach dzieła swego rozbiéra), widoczniejszą się staje, gdy od uwag ogólnych przejdziemy do czynów, i zastanowiemy się nad samowolnością, jakiej się często władze niższe dopuszczają. Nic nadto pewniejszego, że gdyby cała gmina żaliła się przeciw zwierzchności, istotnąby zapewne miała przyczynę narzekania, a Rząd w takim razie byłby obowiązanym odmienić władze, aby tym sposobem uspokoić Obywateli i zapobiédz rozruchom. Naród jest têm, czém są Obywatele w szczególności. Kiedy złe stanie się nieznośném, żali się i narzeka Naród: Jeźli Rząd jest sprawiedliwym i tyle oświeconym, iż potrafi przekonać się o źródle nieszczęść jego i położy im tamę, ustanie wkrótce narzekanie i spokojność Państwa zamięszaną nie będzie. Ale mądrość taka, nie jest właściwą wszystkim Rządom. Są Rządy, głuche na nieszczęścia ludów, a przecież śmią sarkać i użalać się, kiedy rozjątrzony Naród oburzy się i zbuntuje przeciw niemu. Tak więc w oświeconej i ucywilizowanej Europie postępują często, jak Sultan w swojém despotyczném Państwie. Ale też, kiedy lud w Konstantynopolu jest uciśnionym, nie skarży się bynajmniej, lecz zapala miasto; i to jest jego petycja. W ówczas dopiéro Sultan poruszony cierpieniem ludu, chcąc dać dowód łaski, swemu dobremu Miastu, bada władze, rozkazuje chwytać urzędników i przed bramą Seraju wywiesza głowy tych, którzy byli, albo zdawali się być złego sprawcami: uspokojony lud, rozchodzi się dopiero, i czeka znów pierwszej sposobności.

„Nietylko to w Konstantynopolu widzieliśmy Rządy głuche na sprawiedliwe skargi ludów uciśnionych nędzą i klęskami powszechnemi; dziwiły się potém okropnej rewolucji, któréj mogły były zapobiedz, a którą same rozżarzały. — Jeźli więc przeciśnie się kiedy do was głos

ludu, nie wahajcie się go wysłuchać, choćby najmniejszych zmian żądał. Pospieszcie się z odrzuceniem tego wszystkiego, cokolwiek budzi nieukontentowanie w Narodzie, nie odmawiajcie mu niczego; albo lękajcie się, ażeby wzgarda ludu nie rozciągnęła się na najlepsze nawet ustanowienia i żeby zrujnowana budowa towarzyskiego porządku nie przywaliła tych, którzy poważą się ją podpierać!"

W jednym z rozdziałów, w którym zastanawia się autor nad postępem i odmianami władzy Królewskiej w Europie, od jej ustanowienia aż do naszych czasów, uważa: że znacznie już taż władza upadła, i że przyjdzie czas w którym zupełnie ustanie. Myśl ostatnia, nie zdaje Nam się bardzo gruntowną. Upadłaby władza Królewska, gdyby Rządy usiłowały wciąż otoczyć tron władzą absolutną i feodalnemi przywilejami, które nierostropna polityka za najpewniejszy środek pokrycia blaskiem tronu i wzmocnienia zasad jego, uważa. — Władza absolutna spada wprawdzie od niejakiego czasu przyspieszonym biegiem w Europie: Ale cokolwiek tracą Królowie przez upadek tejże absolutnej władzy, powracają im to ludy w władzy Konstytucyjnej, a zamiana taka, nader jest korzystną dla Panujących: trwalszém jest ich panowanie, pewniejszemi są szczęścia i chwały! Jakiż bowiem zaszczyt przez ślepy los zostać Panem ludu niewolniczego?... Ale rządzić wolnym i oświeconym Narodem, być Królem z woli i na życzenie jego; oto jest najpiękniejsze i najwyższe dostojeństwo polityczne! — Król który z wysokości tronu Konstytucyjnego, spogląda na zgodę Państw swoich; który widzi szczęście ludu swojego, zasadzające się na ścisłem dopełnianiu układów z nim zawartych; a z drugiej strony postrzega zaburzenia i nieszczęścia państwem despotycznem miotające: powiedzieć może z radością:

Jeźli pięknie panować, to nad ludem wolnym!

(S'il est beau de régner, c'est sur un peuple libre.)

LOTERJA LICZBOWA.

Ciągnienie 392. dnia 13 Kwietnia.

85 2 83 5 20

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE czynione w Warszawie przez Ant: MAGIER.

Dnia	Termometr		Barometr			Wiatr	Stan Nieba	Wysokość wody na Wisle.	
rano	ciepła	zimna	cale	linje	10częś: li:			łokcie	cale
11 Kwietn:	1		27	6	8	Południowy.	Pochmurno.		
12 Kwietn:		0	27	6	6	Południo-wschodni.	Słońce.		
13 Kwietn:	2		27	7	7	Południo-wschodni.	Słońce.		

Wydawcy odpowiedzialni.